

Hartelijk bevelen we deze zaak bij onze kerken aan. Intusschen grijpen we deze gelegenheid aan om een paar wenachen kenbaar te maken.

Misschien wil het comité die aan de „Reformierte Bund“ overbrengen.

Onzes inziens zou de studie der Duitsche studenten aan de Theologische School en aan de Vrije Universiteit vruchtbaarder zijn, indien zij hier wat langer bleven en gedurende den tijd van hun verblijf zich meer bij de methode van studeeren aan deze inrichtingen van Hooger Onderwijs in gebruik aanpasten.

Gewoonlijk blijven zij slechts één jaar.

Dan worden zij weer door anderen vervangen.

Nu is één jaar veel te kort om zich werkelijk het gedoeceende goed eigen te maken.

Men doet enkele indrukken op en neemt die mee. Gaarne gelooven we, dat dit niet zonder betekenis is.

Maar het zou ongetwijfeld veel meer profijt afwerpen, indien zij ook materieel meer meedroegen.

In dit opzicht hebben de Amerikaansche, Afrikaansche en Hongaarsche studenten, die hier studeeren, meer nut van hun verblijf in ons land.

De Duitsche student is een echte Wandervogel.

Ook in Duitschland zelf blijven zij slechts een paar semesters aan dezelfde Universiteit.

Zij steken hier wat op en daar wat.

Toch is zoo diep indringende studie uiterst moeilijk.

Dat klemt te meer, waar de Gereformeerde theologie in ons land als één systematisch geheel wordt gegeven, waarbij de personen der hoogleraren in zekeren zin achter de principieele theologie schuil gaan.

Het is bijna niet doenlijk om in een jaar zich daarin zóó in te werken, dat men over het geheel oordeelen kan.

Daarom opperen wij de gedachte, dat men aan één persoon een hours voor meer jaren uitrekt en hem op het hart drukt den Hollandschen studenten een Hollandsch student te worden, d.i. gedurende dien tijd precies dezelfde methode van werken te volgen als onze studenten.

Deze colleges worden nu eenmaal heel anders gegeven dan in Duitschland gebruikelijk is.

Nogmaals echter verzekeren wij, dat deze zaak onze volle sympathie heeft.

Alleen voegen we er nog aan toe, dat men hierom toch de Hongaarsche studenten niet zal vergeten.

Openlijke Verklaring van het Seminarie te Princeton.

Voor een buitenlander is het heel moeilijk zich een juist oordeel te vormen over wat er thans rond het seminarie van Princeton geschiedt.

Wij tasten hieromtrent nog bijna geheel in het duister. Zoolang de kern der kwestie ons nog niet voldoende helder is, hebben we ons van definitieve uitspraak te onthouden.

Vooral hier is eenzijdigheid uit den boze.

Daarom achten wij ons verplicht hier de verklaring op te nemen, welke Dr J. Ross Stevenson, president van het theologische seminarie te Princeton, aan „De Wachter“ (Am.) toezond.

In vertaling luidt zij:

„De General Assembly van de Presbyterian Church, U.S.A., onder wier toezicht en beheer het Theologisch Seminarie was geplaatst bij zijn organisatie en onder wier beheer het sedert dien is gebleven, bestond in Mei van dit jaar, om voor het plan van een tweeledig beheer van twee boards een ander plan in de plaats te stellen, namelijk van een bestuur door één board. Het doel daarvan is, om de administratie van het Seminarie tot een eenheid te brengen, misverstand te voorkomen en beter het oorspronkelijke plan met het Seminarie te bevorderen.

„Met dit besluit te nemen heeft de Assembly niet alleen de oude waarborgen van conservatief leerstellig onderwijs bij de organisatie van het Seminarie aangenomen, bewaard, maar die uitgebreid en versterkt.

„Naar de voorschriften van het nieuwe plan wordt er van alle leden van de besturende Board gevorderd een formule te onderteekenen, soortgelijk aan die, welke voor de professoren verplichtend is gesteld, waarmee ze hun trouw aan de belijdenisschriften der Presbyteriaansche Kerk verzekeren en verklaren zich gestand te zullen houden aan het door de General Assembly ontworpen plan voor het getrouwe beheer van het Seminarie als een inrichting van de Presbyterian Church.

„Drie en dertig mannen, die de hooge waardeering en het vertrouwen van de Presbyterian Church genieten werden gekozen om in de nieuwe Board van beheer te dienen.”

Dan volgen de namen van al die Board-leden; en verder:

„Om alle getrouwe vrienden van het Seminarie verzekering te geven, dat er geene afwijking zal plaats hebben van de conservatieve, leerstellige positie, nu meer dan honderd jaren gehandhaafd, heeft de nieuwe Board, toen de formule onderteekend werd, de volgende verklaring, door Dr William Hallock Johnson, president van de Lincoln University, opgesteld, eenparig aanvaard:

„In de honderd en zeventien jaren van zijn geschiedenis stond het Princeton Seminarie met onwettelijke standvastigheid naar de verbreiding nabij en verre, en naar de wetenschappelijke verdediging van het Evangelisch Christendom zooals geformuleerd in de Standaards van de Presbyterian Church. Met het aanvaarden der plichten, door de General Assembly hem opgedragen, gevoelt de tijdelijke Board of Directors een gezond mandaat van de Assembly te hebben, om de historische gang van zaken van het Seminarie onveranderd voort te zetten en hooge-

naamd niets te doen om de distinctieve, traditioneele positie welke het Seminarie gedurende geheel zijn geschiedenis gehandhaafd heeft, te veranderen.

„Deze nieuwe Board verzocht ook al de leden van de Faculteit, om in getrouwheid met betrekking tot de actie van de hoogste rechtbank onzer Kerk („the highest court of our Church“, zoo luidt het oorspronkelijke) te continueeren in den dienst van het Seminarie. In antwoord daarop hebben de volgende hunne gewilligheid te kennen gegeven om met het Seminarie te blijven, die nu de Faculteit vormen:

„J. Ross Stevenson, D.D., LL.D.

„Geerhardus Vos, Ph.D., D.D.

„William Park Armstrong, D.D.

„Charles Rosenbury Erdman, D.D., LL.D.

„Frederick William Loetscher, Ph.D., D.D., LL.D.

„J. Ritchie Smith, D.D.

„Caspar Wistar Hodge, Ph.D.”

Wat bijzondere indruk op ons maakt is de handtekening van mannen als Dr Vos, Dr Armstrong, Dr Hodge, aan wier verkleefdheid aan de Gereformeerde theologie niemand zal twijfelen.

Dat kan ook heel goed gelden van andere onderteekenaars, maar hun standpunt is ons minder bekend.

Als de hoogleraar Vos e.s. blijkens zijn onderteekening overtuigd is, dat er geene afwijking zal plaats hebben van de „conservatieve“, leerstellige positie, nu meer dan honderd jaren gehandhaafd, durven wij niet als onze meening uit te spreken, dat dit seminarie thans reeds zijn Gereformeerde karakter heeft verloren.

Over de toekomst zijn we niet heelemaal gerust.

Toch waarborgt de benoeming van Dr Samuel Zwemer tot Zendingshoogleraar en die van Dr Kuizenga van Western Seminary, beiden mannen, die de Gereformeerde belijdenis liefhebben, dat althans in de naaste toekomst de koers niet zal gewijzigd worden.

Over deze benoemingen verheugen we ons zeer.

Ook al zou hierachter de taktiek schuilen om de Gereformeerden niet van het seminarie te Princeton te vervreemden (iets, dat wij niet kunnen uitmaken) zoo kan de taktiek het feit niet te niet doen, dat het Gereformeerde element aan dit seminarie weer is versterkt.

Daarmee is natuurlijk niet weg te redeneeren, dat de Presbyteriaansche Kerk zelf zich in een gevaarlijke crisis bevindt en dat het er voor de Gereformeerden in die kerk niet hoopvol uitziet.

Hoor en wederhoor aangaande Princeton.

Zij, die tot de oprichting van het nieuwe seminarie den stoot hebben gegeven, hebben op de bovenstaande „Openlijke Verklaring“ aanstands gereageerd.

Om het „hoor en wederhoor“ toe te passen, dienen we van hun antwoord kennis te nemen.

„De (Am.) Wachter“ schrijft:

Zooals onze lezers weten, is het weekblad „The Presbyterian“ reeds langen tijd bezig de zoogenaamde Liberals in de Presbyterian Church met kracht te bestrijden. En het was „The Presbyterian“, die met alle macht gewaarschuwd heeft tegen de verandering in het beheer van 't Seminarie. Herhaaldeijk is er door dat weekblad aan de alarmklok getrokken en er op gewezen, dat geheel de toelag met die wijziging betrekende, om het Seminarie onder het beheer van één Board te brengen, opdat die inrichting niet zou blijven een School van en voor de „Conservatieven“ alleen, maar voor de kerk als geheel, ook met haar vele Liberalen en hunne vrienden. Dat er daarom door „The Presbyterian“ wel een hartig antwoord op die openlijke verklaring gegeven zou worden, was te begrijpen. En 't heeft niet lang op zich laten wachten. In het nummer van den 19den September komt het voor.

Het antwoord komt in 't kort hierop neer:

1. De voorstelling, dat de Assembly door het Thompson report tot wijziging aan te nemen, het plan van het Seminarie met betrekking tot zijn conservatief leerstellige waarborg (conservatieve doctrinal safeguards) uitgebreid en versterkte, is in strijd met de werkelijkheid.

2. Indien de nieuwe Board zijn belofte nakomt, door de oude leerstellige betekenissen van Princeton's Seminarie onveranderd te bestendigen, dan zullen zij, die het meest voor de reorganisatie geijverd hebben, diep teleurgesteld worden. 't Ware dwaasheid te denken, dat de ijver der Liberals voor het Thompson report voortkwam uit de begeerte, om het Princeton Seminarie getrouw te doen blijven aan zijne distinctieve, leerstellige positie, die het gedurende geheel zijn geschiedenis gehandhaafd heeft.

3. Zelfs al zou de nieuwe Board het Seminarie handhaven als een conservatieve inrichting in ruimen zin, dan zou het een conservatieve inrichting zijn, zooals het de Liberals wenschelijk achten, maar niet zooals de conservatieven het begeeren. Men vergeet daarbij niet, dat het bestuur over het Seminarie van de handen der Conservatieven is overgegaan in die der Liberals. Ook moet bedacht worden, dat onder de nieuwe bedeling de professoren met hunne positie geheel in de handen van den Board zijn. Ze kunnen door den Board bedankt worden, zonder dat de General Assembly door het recht van veto die bedanking ongedaan zou kunnen maken.

4. Lettende op de samenstelling van den Board, waarvan niet meer dan één vierde der leden werkelijk Conservatieven zijn, dan is het wel haast onmogelijk te gelooven, dat die nieuwe Board het Seminarie getrouw zal houden aan zijne historische, confessioneele positie. Onder de leden, die bovenstaande openlijke verklaring hebben onderteekend, zijn er onder allen ook twee, die indertijd de moderne Auburn Affirmation mede onderteekenden, waarin de geboorte van Jezus uit eene maagd en nog vier andere fundamentele waarheden der Heilige Schrift van niet-wezenlijke betekenis worden verklaard. Wat waarde kan men hech-

ten aan de handtekening onder bovenstaande openlijke verklaring van zulke mannen?

5. Naar de woorden der openlijke verklaring was de Assembly tot het aanvaarden van het Thompson report beziel door de begeerte, om eenheid in de administratie te brengen, misverstand te voorkomen en beter het oorspronkelijke doel van het Seminarie te bevorderen. Ongetwijfeld zullen sommigen om zulke redenen voor het voorstel tot wijziging gestemd hebben. Maar dat diegenen, die de zaak dreeven, ook door zulke motieven beheerscht werden, is niet te gelooven. 't Is nauwelijks meer een open vraag, of hun doel was om Princeton Seminarie zooals het tevoren geweest is, ten onder te brengen en daarvoor in de plaats te stellen een inrichting van radicaal ander karakter.

Men schijnt nog niet ten volle verzekerd te zijn, of de beslissing van de Assembly van 1929 werkelijk het oordeel en den wil van de Presbyteriaansche Kerk als geheel vertolkte, of niet. Zoo wel, dan was de oprichting van een nieuw Seminarie als dat te Philadelphia aan de orde. Zoo niet, dan kan misschien het besluit van 1929 door een andere Assembly herroepen worden en dat zou dan een nieuw Seminarie wellicht overbodig maken. In den tusschentijd echter, in de periode van onzekerheid, schijnt een nieuw Seminarie onafwijshare behoefte te zijn.

Ziedaar in weinige woorden het antwoord van den redacteur van „The Presbyterian“.

Inderdaad heeft de verklaring van den nieuwen Board een vreemden indruk op ons gemaakt en eveneens op andere buitenstaanders.

Waar is de ronde eerlijkheid der Liberals in dit geval, zoo is men geneigd te vragen. En waar het heldere doorzicht der mannen, die waarlijk aan de waarheid des Bijbels naar de opvatting der Presbyteriaansche belijdenisschriften willen vasthouden en daaraan hunne Kerk wenschen gebonden te blijven.

Wie eenigzins bekend is met de geschiedenis, die aan de beslissing van 1929 voorafging en daartoe leidde, die is door de openlijke verklaring wel verrast! Maar nu ook gerust? Waren het niet de Liberals vooral, die de verandering hebben doorgedreven? En diezelfde Liberals komen nu de studenten en de vrienden van Princeton verzekeren: Wij willen het oorspronkelijke standpunt van uw Seminarie bestendigen en versterken, van kracht tot kracht. Staen we hier werkelijk voor een zielkundig raadsel?

In Amerika weet men er zelf blijkbaar geen raad mee.

Aan den eenen kant kan men vragen: had men niet de oprichting van het nieuwe seminarie althans niet kunnen wachten tot de Synode van 1930 uitspraak heeft gedaan?

Aan den anderen kant kan overwogen: heeft de stichting van het Westminsterse seminarie te Philadelphia niet deze goede vrucht afgeworpen, dat men zich gedrongen voelde het seminarie te Princeton zijn oude karakter te doen behouden?

Wij weten het niet.

HEPP.

Polemiek „De Rotterdammer“. V. De meening van ds J. E. Vonckenberg.

In mijn vierde artikel in „Delfsh. Kb.“ komt het beroep van „De Rotterdammer“ op ds Vonckenberg ter sprake. Het loont de moeite, want, aldus mijn artikel,

nu ga ik iemand aanhalen, dien de heer Diemer zelf ook geciteerd heeft (althans geïnterviewd, en dien hij zelf rekent onder de gezaghebbende menschen op dit terrein (en dan terecht). Ik bedoel ds J. E. Vonckenberg, die in art. III van „De Rotterdammer“ ter sprake kwam.

Voorop zij gesteld, dat de heer Diemer zich ten onrechte heeft beroepen op ds Vonckenberg (en den heer De Lange):

a. omdat wat van hem aangehaald werd, geen letterlijk citaat was, doch weergave van een deel van een interview, voor welke weergave uiteraard de geïnterviewde geen verantwoordelijkheid dragen kan;

b. omdat hun uitspraken, stel nog eens dat zij hun bedoelingen volledig weergaven, niets te maken hebben met wat „De Rotterdammer“ schreef.

Hoe ongelukkig „De Rotterdammer“ is in het verstaan van de meening van ds Vonckenberg — ik beperk mij tot hem, omdat hij, gelijk ieder erkennen zal, de eerste is — blijkt uit 2 dingen:

a. de publieke uitspraken van ds Vonckenberg, inzake de groote beginselkwestie, die achter dit debat ligt;

b. zijn particuliere — maar met verlof van ds Vonckenberg hier gepubliceerde — uitspraken omtrent het thans loopend debat tusschen den heer Diemer en mij.

Ad a. Wat de publieke uitspraken van ds Vonckenberg betreft: ik zou kunnen verwijzen naar diens ganache leven en naar heel zijn openbare optreden, ook in redevoering en geschrift. Men moet zich daarvan wel grondig hebben losgemaakt, door te schrijven zooals „De Rotterdammer“ deed, en door te pronken met dwaze brieven, als in art. IV.

Ik zal me beperken tot één publiek geschrift van ds Vonckenberg, waarin de thans onderhavige kwestie van „eenheid“, liefde, samenwerking, beginselstrijd of voorbijgang daarvan, rechtstreeks aan de orde komt. Ik bedoel de rede „Eenheid“, waarmee ds Vonckenberg den Haarlamschen Bondsdag 1922 heeft geopend. (Uitgave Bondsbeureau, 1922.)

Wat dunkt „De Rotterdammer“ van de volgende citaten die ik gemakshalve genummerd heb?